

Byrådet
Aarhus Kommune
Rådhuset
8000 Aarhus C

ÅUF/17.04.13

Indstilling om vikartimer

Børn og Unge-byrådet 2012/2013

Børn og Unge-byrådet i Aarhus består af 31 unge i alderen 13 til 17 år og beskæftiger sig med alle spørgsmål, der vedrører børn og unge i kommunen. Ungebyrådet er organiseret i et partnerskab mellem Århus Ungdommens Fællesråd (ÅUF) og Magistratsafdelingen Børn og Unge.

1. Resumé

Regeringen, og Aarhus Kommune har en målsætning om, at enhver elev ved udgangen af 9. klasse skal kunne læse og skrive. Desuden er der også en målsætning om, at mindst 95% af en årgang skal tage en videregående uddannelse. Hvordan når vi bedst det mål?

Ungebyrådet mener, at den bedste vej til at nå disse mål er gennem en god folkeskoleundervisning. Desværre forholder det sig sådan, at de timer hvor klassens egen lærer enten er syg eller på efteruddannelse langt fra lever op til målsætningen om god undervisning. Eftersom vikartimerne på landsplan udgør en stor del af den samlede undervisning er det et problem der er værd at tage fat på.

Disse vikartimer, som enhver elev i folkeskolen har haft, er desværre ofte præget af uengagerede vikarer, dårlig mulighed for forberedelse af disse samt larmende elever uden respekt for vikarens autoritet. Det vil vi, i Børn og Unge-byrådet gerne have lavet om på!

Derfor har Børn og Unge-byrådet fremarbejdet fem beslutningspunkter der, efter vores mening, vil kunne medvirke til at gøre alle vikartimer til gode vikartimer.

Aarhus Kommunes Børn & Unge-byråd

C/O ÅUF

Sankt Nicolaus Gade 2

DK-8000 Aarhus C

tlf. +45 8613 8911

Web: www.ungebyraad.dk

E-mail: ungebyraad@ungebyraad.dk

2. Beslutningspunkter:

- 1) Skolerne skal benytte vikarer, herunder lærerstuderende og universitetsstuderende, der har kompetence til at undervise i det fag der udbydes undervisning i.
- 2) I tilfælde hvor beslutningspunkt 1 ikke kan tilfredsstilles, kan skolerne i stedet undervise i et andet fag hvis klassens normale lærer er til stede.
- 3) Lærernes efteruddannelse skal ikke placeres sådan, at man får lange vikarforløb i eksempelvis eksamensforberedelsestiden.
- 4) Vikarer tilbydes et kort kursus, finansieret af kommunen, omkring hvordan man håndterer en folkeskoleklasse hvis de ikke har fornødne kompetencer hertil.
- 5) Skoler og lærere sørger for at der altid er forberedt materiale til vikaren.

Side 2

3. Baggrund

Ad 1)

Det virker naturligt, at de vikarer der skal undervise børn og unge skal have en vis faglig kompetence. Dog er det Børn og Unge-byrådets indtryk, at en stor del af de vikarer der underviser i folkeskolen kun har afsluttet er gymnasial uddannelse. Dette kan naturligvis være tilstrækkeligt til at undervise en 3. klasse i matematik eller dansk, men problemet opstår når vikaren ikke har de fornødne kompetencer til at varetage undervisningen på en frugtbar måde. Derfor indstiller Børn og Unge-byrådet til, at vikarerne i højere grad end det er tilfældet nu, kommer fra en baggrund hvor de har erfaring med undervisning og/eller store faglige kompetencer til at varetage denne. Dette kan være eksempelvis en lærerstuderende eller en universitetsstuderende.

Ad 2)

Dette beslutningspunkt er et forsøg på at foregribe de kommende ændringer i skolen. Hvis læreren skal befinde sig på skolen hver dag fra 8-16, er det muligt, at en del af den tid der er sat af til forberedelse kan benyttes til at undervise. Vi forestiller os, at en dansklærer kan vikariere for en matematiklærer, men således at man "bytter" en time, så klassen i stedet for matematik har dansk og omvendt får en matematiktime hvor der er skemalet dansk. På den måde kan man få kvalificeret undervisning af klassens egen lærer.

Ad 3)

Flere elever har oplevet at de i forløbet op til eksamen har haft en eller flere lærere der har haft efteruddannelse eller kurser. Dette stiller Børn og Unge-byrådet sig uforstående overfor. Disse timer op til eksamen er særligt vigtige, da det er elevernes sidste mulighed for at dygtiggøre sig inden eksaminationerne. Derfor indstilles der til at efteruddannelse og kurser for lærere der underviser i 9. klasse, placeres uden for den eksamensforberedende periode.

Side 3

Ad 4)

Visse vikarer har ikke de pædagogiske værktøjer til at håndtere en folkeskoleklasse. Som følge af dette oplever flere af de unge, at en vikartime bliver ustruktureret og respekten for vikaren forsvinder. Dette medfører, at vikarerne ikke får undervist og der bliver generel uro i klassen. Hvis vikarerne har en basal indsigt i, hvordan en folkeskoleklasse skal håndteres, er det Børn og Unge-byrådets opfattelse, at mange af de ikke-fagligt betingede problemer kan løses.

Her er det vigtigt for Børn og Unge-byrådet at påpege at det ikke udelukkende er vikarens ansvar at der opstår uro i klassen. For mange folkeskoleelever bliver en vikartime automatisk opfattet som en fritime, så også her er der behov for en mentalitetsændring.

Hvis denne uddannelse organiseres som et en/tredages kursus på tværs af skoler af kommunen eksempelvis hver tredje måned, er det ikke Børn og Unge-byrådets opfattelse at dette vil være en uoverkommelig økonomisk belastning for Aarhus kommune.

Ad 5)

På trods af at der gerne skal være materialer klar til vikaren inden timen, oplever mange af Børn og Unge-byrådets medlemmer, at dette ikke altid er tilfældet. Dette resulterer i, at timerne ikke bliver produktive, og at man bruger timerne på at spille rundbold, snakke etc.

4. Den forventede effekt

Ad 1)

En afledt konsekvens af at få flere lærerstuderende ind som vikarer i folkeskolen er, at de bliver bedre forberedt til livet som folkeskolelærer. Desuden vil et øget brug af studerende med specifikke fagkompetencer som vikarer kunne løfte det faglige niveau i vikarundervisningen ganske betragteligt. Man vil sikre sig at de timer der bliver afholdt holder et højt fagligt niveau, og dermed i sidste ende ikke spilde nær så mange vikatimer på gulvet som i dag.

Side 4

Ad 2)

En fremtidig ændring af skoledagen vil i højere grad end nu åbne op for at klassens egne lærere kan vikariere i eget fag, da de alligevel skal være på skolen. Dette vil naturligt gøre undervisningen bedre. Det er Børn og Unge-byrådets opfattelse at vikartimernes omfang herigennem vil blive reduceret, og at læringen forbedres. Ved længere sygdomsforløb, er det uundgåeligt at inddrage vikarer i enkelte fag, men omfangen af løse vikariater vil kunne sænkes.

Ad 3)

Efteruddannelsens placering på året bør kunne planlægges således at elever i 9. klasse vil kunne få et kontinuerligt forløb op til eksamen. Som en konsekvens heraf, vil eleverne komme bedre forberedt til eksamen, og det generelle læringsniveau i slutningen af folkeskolen vil kunne hæves.

Ad 4)

Det er Børn og unge-byrådets opfattelse, at man gennem en vikaruddannelse rettet mod personer der ikke har pædagogiske kompetencer eller undervisningserfaring vil kunne forbedre læringsmiljøet i vikartimerne ganske betragteligt. Gennem respekt for vikaren og vikarens værktøjer til at håndtere folkeskoleklasser vil man undgå unødvendig uro og støj i timerne, og gøre det mærkbart nemmere for vikaren at afholde en produktiv og god time.

Ad 5)

Gennem bedre forberedt materiale giver man i højere grad mulighed for vikaren at afholde

en god time. Hvis det er klart inden timen, hvilket emne der skal behandles og hvilke opgaver der skal løses, vil vikaren kunne yde en bedre indsats, og man vil kunne undgå timer der bliver spildt.

En positiv afledt effekt af den bedre planlagte undervisning vil også være, at vikartimerne bliver mere strukturerede, og der vil komme mere ro i klassen.

Side 5

5. Konsekvens

Gennem disse beslutningspunkter, håber og tror vi på, at vikartimerne fremadrettet ikke bliver hverken spild af tid eller ressourcer.